

Jordbruket i valet 2010

Ekologiskt Lantbruk har i god tid innan valet talat med företrädare för det största partiet i de båda blocken för att höra hur de vill förändra jordbrukspolitiken.

ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)

Den politiska styrningen är viktig

Ann-Kristine Johansson vill se en starkare satsning på det ekologiska lantbruket, allt från forskning och utveckling till att underlätta den offentliga upphandlingen av ekologiska livsmedel.

– Marknaden avgör givetvis, men det politiska signalsystemet är viktigt. Det går inte att komma ifrån, säger hon.

Ann-Kristine Johansson tycker att ett av de största problemen med den framtida jordbrukspolitiken är att det inte finns någon vision för hur en sådan skulle se ut. Därför skulle hon vilja se en bred diskussion och utredning kring detta.

– Nu börjar man formera sig i EU inför 2013 års stora politiska beslut, men vi i Sverige lever på gamla mål från -98. Storbritannien har tagit fram en vision för 2030, Danmark har sin Grön Väst. Hur ska vi producera vår mat och hur ska

Båda vill se ett jordbruk i hela landet, mer småskalig livsmedelsproduktion och öka konsumenternas kunskap och inflytande, men därefter går åsikterna isär rätt rejält mellan de båda ledamöterna i riksdagens jordbruksutskott.

ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) tror att politiken kommer att vara fortsatt viktig inom jordbruket.

BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) vill i stället se ett helt avreglerat jordbruk där marknaden avgör vad som produceras.

det hållbara jordbruket se ut? Vi måste titta på hela livsmedelskedjan, inte minst ur klimatsynpunkt, där vi har en rad målkonflikter mellan exempelvis biologisk mångfald och växthusgaser.

Hur vill du förändra EUs jordbrukspolitik?

– Vi kommer att ha en gemensam jordbrukspolitik åtminstone under de närmaste tio åren, men vi ska fortsätta att utveckla direktstöden och i stället styra över till landsbygdsstöd och miljöstöd. Det är möjligt att jordbruksbudgeten ska vara så här stor som den är i dag, men man måste styra politiken för att få det konventionella jordbruket mer hållbart och satsa mer på ekologiskt och på klimatåtgärder.

Kommer vi att få ett helt avreglerat jordbruk?

– Nej jag tror inte riktigt på det. Jordbruket är inte en näring som alla andra för då skulle vi inte ha något jordbruk på det småländska höglandet eller i Sverige överhuvudtaget.

En sak är hon dock säker på, det regionala och det ekologiska jordbruket kommer att vara fortsatt viktigt framöver. Därför har hon också engagerat sig i att göra det enklare för kommuner och landsting att göra offentlig upphandling av regional och ekologisk mat. Hon ser det fortfarande som viktigt att man ställer upp mål för det ekologiska jordbruket, både när det gäller produktionen och konsumtionen.

– I min gamla regering hade vi också en aktionsplan för det ekologiska jordbruket. Frågan är om vi inte behöver det igen för att kunna gå vidare med det ekologiska jordbruket. Jag skulle exempelvis vilja satsa mer på forskning och utveck-

ling för ekologiskt jordbruk. Vi behöver också göra konsekvensanalyser av olika beslut. Vad händer om vi ökar stödet till eko, eller tar bort det helt?

En annan fråga som hon engagerar sig mycket i är ursprungsmärkning och den lokalproducerade maten.

Är det möjligt och ens funktionellt att ha en ursprungsmärkning? Köttimporten fortsätter att öka, trots att man där jobbat med ursprungsmärkning?

– Det är svårt, men jag tror att om det finns en tydlig koppling, som i Värmland där man är beredd att betala mera för det värmländska köttet eftersom man vet att det innebär arbetstillfällen. Likaså lyckades Milko med sitt handslag, men det gäller att få till den kopplingen. Jag tror att det är svårt att tala i allmänna ordalag.

Ann-Kristine Johansson är en stark anhängare till den kooperativa idén och vill gärna stötta lantbrukare att gå samman och sälja sina produkter lokalt.

Vill du se en nykooperation?

– Ja, jag tror mycket på kooperationen och bondekooperationen behöver definitivt fundera på sin roll i framtiden. Man har inte varit så bra på att till exempel hörsamma efterfrågan på lokalt och ekologiskt.

Även om Ann-Kristine Johansson tror på politikens möjligheter, inser hon också dess begränsningar. Ett bättre samarbete mellan det ekologiska och det konventionella jordbruket är inget hon kan bestämma över.

– Jag skulle vilja se mer handslag mellan det konventionella och det ekologiska jordbruket, för jag tror att man har mycket att lära av varandra när det gäller fo-derstater, växtföljd osv.

BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)

Dags att avreglera på allvar

Med kunniga och engagerade konsumenter behövs ingen jordbrukspolitik i framtiden och betydligt mindre livsmedelskontroll. Det är dags att på allvar avreglera jordbruket, anser Bengt-Anders Johansson (m).

Bengt-Anders Johansson vill inte bara avskaffa sig själv, utan på sikt all politik inom jordbruket. Marknaden ska sköta spelreglerna.

– Jordbruket har en fantastisk affärsidé – alla människor behöver äta ett par gånger varje dag. Det är märkligt att denna näring då ska behöva vara så reglerad. Det gör marknaden trög och det är dessutom dyrt, säger han.

Någon form av politik behövs väl ändå?

– Egentligen inte. Så länge det finns efterfrågan på mat finns det alltid några som

kommer att producera. Däremot kan man tänka sig att ha stöd ur försörjnings-synpunkt.

Samhället vill ju även ha andra nyttigheter från jordbruket, som energi, naturvård, miljövård, kulturarbete, öppna landskap osv, behöver inte detta styras med politik?

– Nej, öppna landskap har exempelvis inget egenvärde om ingen vill ha det. Varje hektar mark är ett lån av skogen. Generellt tror jag att det inte behövs så mycket politik, jag tror konsumentpåverkan är viktigare. Ta diskussionen om transfetter där vi blev uppmanade att lagstifta, medan Mc Donalds bytte ut sina fetter inom 24 timmar.

I stället för jordbrukspolitik vill han satsa på att ge mer kunskap och makt till konsumenterna och han tycker redan nu att han märker en växande grupp konsumenter som engagerar sig mer.

– Har vi kunniga och engagerade konsumenter som har nära kontakt med lantbrukarna, då behöver vi också mindre politik. Då tror jag också att vi kan sänka kraven på livsmedelstillsyn, eftersom en nära relation mellan producent och konsument delvis kan ersätta den.

Bengt-Anders Johanssons vision är att alla jordbruksstöd ska vara borta till 2035. Till att börja med sänker man nivån på gårdsstöden, för att helt fasa ut dem inom en tioårsperiod. Därefter börjar nedtrappningen av övriga stöd, vilket också omfattar ekostödet.

– Efterfrågan kommer att lösa detta. Redan i dag är marknaden beredd att betala mer för ekologiska produkter och efterfrågan är större än produktionen. På samma sätt är det marknaden som ska avgöra hur stort ekologiskt jordbruk vi ska ha, inte politiska mål.

Bengt-Anders Johansson är själv en vän av det ekologiska jordbruket och använder inga bekämpningsmedel eller konstgödsel på sin gård utanför Smålands Stenar i Gislaved.

– Det känns bra att inte göra det. I takt med att drivmedel blir dyrare och även växtskyddsmedel, kommer man att hitta alternativ. Allt går mot att det blir mer giftfritt. Jag har en känsla av att använd-

ningen av bekämpningsmedel och konstgödsel blir allt mindre.

Men användningen av bekämpningsmedel och konstgödsel har ju ökat?

– Har den? Ja, i så fall måste det vara tillfälligt.

Långsiktiga och stabila förutsättningar för att bedriva jordbruk, klimatfrågan och Matlandet Sverige är de tre viktigaste frågorna för Bengt-Anders Johansson inför valet. När det gäller utsläpp av klimatgaser och andra miljöpåverkande utsläpp från lantbruket, anser han att detta kan styras med skatter och i vissa fall även förbud.

Han vill också se ett jordbruk i hela Sverige och där tror han att Eskil Erlandssons satsning på Matlandet Sverige kommer att bli viktigt, eftersom det där talas mycket om att främja regionala skillnader i matproduktionen.

– Inte minst klimatförändringarna kommer att ge oss mer sjukdomar och parasiter och då är det viktigt att ha fler växtsorter och djurslag.

Han är dock medveten om att den breda utvecklingen går åt ett helt annat håll, med färre djurslag och växtsorter.

– Ja, men Matlandet Sverige lyfter upp den svenska produktionen och bejakar variationen och det kommer att styra utvecklingen.

Men räcker detta? Den småskaliga produktionen är så oerhört liten, samtidigt som strukturrationaliseringen pågår för fullt.

– Det vet vi inte. Men alternativet är femårsplaner och det har vi sett hur det gick med det. Jag tror att när människor kommer att efterfråga mer regionala livsmedel, då tror jag även att strukturrationaliseringen kommer att avta.

ANN-HELEN MEYER VON BREMEN

